

Klasa: 200-01/12-02/03

Urbroj: 5030109-12-2

Zagreb, 27. lipnja 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosnim provjerama, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosnim provjerama, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Nevena Mimicu, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske, Ranka Ostojića, ministra unutarnjih poslova, Evelina Tonkovića, zamjenika ministra unutarnjih poslova, te Sanju Čanković i Vladimira Nemeca, pomoćnike ministra unutarnjih poslova.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O SIGURNOSNIM PROVJERAMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSNIM PROVJERAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineji 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Predmetna materija uređena je odredbama Zakona o sigurnosnim provjerama (Narodne novine, broj 85/2008) i odredbama Zakona o tajnosti podataka (Narodne novine, broj 79/2007).

Odredbama Zakona o sigurnosnim provjerama propisane su vrste sigurnosne provjere i to: sigurnosna provjera za pristup klasificiranim podacima, temeljna sigurnosna provjera i sigurnosna provjera u svrhu zaštite sigurnosti štićenih osoba i objekata.

Nadalje, odredbom članka 13. stavka 1. podstavka 1. Zakona o sigurnosnim provjerama propisano je da se temeljna sigurnosna provjera provodi i za osobe koje se imenuju ili su imenovane na dužnost.

Sigurnosne provjere za pristup klasificiranim podacima provode se prema stupnjevima provođenja. Zakon o sigurnosnim provjerama razlikuje sigurnosnu provjeru I. stupnja (za klasificirane podatke stupnja tajnosti „vrlo tajno“), sigurnosnu provjeru II. stupnja (za klasificirane podatke stupnja tajnosti „tajno“) i sigurnosnu provjeru III. stupnja (za klasificirane podatke stupnja tajnosti „povjerljivo“).

Sigurnosna provjera I. stupnja provodi se na temelju Upitnika za sigurnosnu provjeru I. stupnja i to primjenom postupaka:

- ostvarivanja uvida u javne izvore, službene evidencije i zbirke podataka nadležnih sigurnosno obavještajnih agencija, drugih državnih i javnih tijela,
- ostvarivanja uvida u evidencije i zbirke osobnih podataka, poslovnu ili drugu službenu dokumentaciju koju su pravni subjekti dužni voditi sukladno zakonu,
- obveznim razgovorom s provjeravanom osobom,
- razgovorom s osobama koje kandidat u sigurnosnom upitniku navede kao osobe koje mogu potvrditi podatke iz upitnika, tzv. referentnim osobama,
- razgovorom s drugim osobama po procjeni nadležne sigurnosno-obavještajne agencije.

Prema odredbi članka 20. Zakona o sigurnosnim provjerama, kod navedene sigurnosne provjere, pored naprijed navedenih postupaka, može se primijeniti i mjera tajnog prikupljanja podataka koju može odobriti ravnatelj sigurnosno-obavještajne agencije.

Ovdje je važno napomenuti da se sukladno odredbi članka 23. stavka 1. Zakona o sigurnosnim provjerama temeljna sigurnosna provjera provodi na osnovi Upitnika za sigurnosnu provjeru I. stupnja i primjenom postupka propisanih za sigurnosnu provjeru za

pristup klasificiranim podacima I. stupnja, a prema odredbi članka 25. stavka 1. kod temeljne sigurnosne provjere može se, uz pristanak osobe, primijeniti poligrafsko ispitivanje.

O provedenim sigurnosnim provjerama nadležna sigurnosno-obavještajna agencija dostavlja izvješće podnositelju zahtjeva za provođenje sigurnosne provjere koje sadržava i mišljenje o postojanju sigurnosnih zapreka, a konačna ocjena o postojanju sigurnosnih zapreka u nadležnosti je podnositelja zahtjeva.

Navedeno zakonodavno rješenje može izazvati više problema u praktičnoj primjeni:

- da osobe koje su izabrane na dužnosti i imenovane od Vlade Republike Hrvatske, jer su dobile povjerenje predsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministara, naknadno budu sigurnosno provjeravane od strane sigurnosno-obavještajne agencije na temelju Upitnika za sigurnosnu provjeru I. stupnja, za koju su dužni potpisati suglasnost, a što omogućuje sigurnosno-obavještajnoj agenciji provjeru svih računa osoba, provjeru njihovih životnih navika (i stavova) od navršene 18. godine života do dana provjere, razgovor sigurnosno-obavještajne agencije s drugim osobama i propitkivanje o njima, mogućnost traženja da se podvrgnu poligrafskom ispitivanju, kao i mogućnost primjene tajnog prikupljanja podataka o njima,
- sigurnosno-obavještajna agencija u obvezi je provjeravati prema metodologiji za sigurnosnu provjeru I. stupnja nesrazmjerno velik broj osoba, što opterećuje sustav i smanjuje efikasnost na drugim zadaćama.

Nadalje, ne postoje zapreke da se imenovani dužnosnici podvrgnu temeljnim sigurnosnim provjerama prema metodologiji za sigurnosne provjere III. stupnja.

Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosnim provjerama temeljna sigurnosna provjera za osobe koje su izabrane na dužnost i imenovane od Vlade Republike Hrvatske provodit će se na zahtjev čelnika tijela.

Također, ovim Prijedlogom zakona usklađuju se odredbe Zakona o sigurnosnim provjerama s odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 150/2011 i 22/2012).

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Provedba predloženog Zakona neće zahtijevati osiguranje dodatnih financijskih sredstava iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku, s obzirom da to zahtijevaju osobito opravdani državni razlozi, posebice uzimajući u obzir potrebu pojednostavljena postupka provođenja sigurnosne provjere za osobe koje se imenuju ili su imenovane na dužnost, odnosno potrebu pojednostavljena samog postupka imenovanja osoba na dužnost.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSNIM PROVJERAMA

Članak 1.

U Zakonu o sigurnosnim provjerama (Narodne novine, broj 85/2008) u članku 13. stavku 1. podstavku 1. iza riječi: „na dužnost,“ dodaju se riječi: „na zahtjev čelnika tijela,“.

U podstavku 9. riječi: „Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija“, zamjenjuju se riječima: „Ministarstva vanjskih i europskih poslova“.

Članak 2.

U članku 23. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Temeljne sigurnosne provjere za osobe iz članka 13. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona provode se na osnovi Upitnika za sigurnosnu provjeru III. stupnja i primjenom postupaka propisanih za sigurnosnu provjeru za pristup klasificiranim podacima III. stupnja.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. riječi: „iz stavka 2.“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 3.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 3.

Postupci provođenja temeljne sigurnosne provjere započeti po odredbama Zakona o sigurnosnim provjerama (Narodne novine, broj 85/2008) za osobe iz članka 13. stavka 1. podstavka 1. toga Zakona za koje čelnik tijela zahtjeva temeljnu sigurnosnu provjeru nastaviti će se po odredbama ovoga Zakona, a započeti postupci provođenja temeljne sigurnosne provjere za osobe za koje čelnik tijela ne zahtjeva temeljnu sigurnosnu provjeru, obustaviti će se.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. mijenja se odredba članka 13. stavka 1. podstavka 1. Zakona o sigurnosnim provjerama na način da se temeljna sigurnosna provjera provodi za osobe koje se imenuju ili su imenovane na dužnost na zahtjev čelnika tijela. Stavkom 2. navedenog članka mijenja se naziv Ministarstva radi usklađenja naziva Ministarstva propisanog odredbama Zakona o sigurnosnim provjerama (Narodne novine, broj 85/2008.) s odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 150/2011 i 22/2012).

Člankom 2. mijenja se odredba članka 23. Zakona o sigurnosnim provjerama na način da se dodaje novi stavak 2. kojim se propisuje da se temeljne sigurnosne provjere za osobe koje se imenuju ili su imenovane na dužnost provode na zahtjev čelnika tijela na osnovi Upitnika za sigurnosnu provjeru III. stupnja i primjenom postupaka propisanih za sigurnosnu provjeru za pristup klasificiranim podacima III. stupnja. U skladu s tim članak 23. se i nomotehnički uređuje.

Člankom 3. propisuje se da će se postupci provođenja temeljne sigurnosne provjere za osobe koje se imenuju ili su imenovane na dužnost započeti po odredbama Zakona o sigurnosnim provjerama (Narodne novine, broj 85/2008) za koje čelnik tijela zahtjeva temeljnu sigurnosnu provjeru nastaviti po odredbama ovoga Zakona, a započeti postupci provođenja temeljne sigurnosne provjere za osobe za koje čelnik tijela ne zahtjeva temeljnu sigurnosnu provjeru, obustavit će se.

Člankom 4. propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDAVA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 13.

Temeljna sigurnosna provjera provodi se za:

- osobe koje se imenuju ili su imenovane na dužnost,
- osobe koje se imenuju ili su imenovane za rukovodeće državne službenike,
- osobe koje se primaju na rad ili rade u tijelima sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske,
- osobe koje se primaju na rad ili rade u specijaliziranim tijelima za suzbijanje organiziranog kriminala i korupcije,
- osobe koje se primaju na rad ili rade u tijelima, objektima ili postrojenjima od posebnog značaja za nacionalnu sigurnost te za poslove tjelesnog i tehničkog osiguranja tijela, objekata, postrojenja ili sredstava od posebnog značaja za nacionalnu sigurnost,
- osobe koje se primaju na rad ili rade na poslovima tjelesnog i tehničkog osiguranja šticećenih osoba i objekata,
- odgovorne osobe u pravnim osobama koje su registrirane za obavljanje poslova privatne zaštite,
- za čelnike i zaposlenike diplomatskih i konzularnih predstavništava Republike Hrvatske,
- za osobe koje se primaju na rad ili rade u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija zadužene za poslove sigurnosti,
- za strance prilikom odobravanja boravka ili primanja u hrvatsko državljanstvo,
- za članove Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija.

Temeljna sigurnosna provjera provodi se i za druge osobe određene posebnim zakonom ili uredbom Vlade Republike Hrvatske.

Članak 23.

Temeljne sigurnosne provjere provode se na osnovi Upitnika za sigurnosnu provjeru I. stupnja i primjenom postupaka propisanih za sigurnosnu provjeru za pristup klasificiranim podacima I. stupnja.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka temeljne sigurnosne provjere za strance i za osobe koje se primaju u hrvatsko državljanstvo provode se na temelju upitnika (obrazaca) propisanih posebnim zakonom, odnosno podzakonskim aktom nadležnog tijela i primjenom postupaka za sigurnosnu provjeru za pristup klasificiranim podacima I. ili II. stupnja.

O stupnju sigurnosne provjere iz stavka 2. ovoga članka odlučuje nadležna sigurnosno-obavještajna agencija procjenom, odnosno na temelju podataka navedenih u upitniku.

Sigurnosna provjera iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona provodi se primjenom postupaka za sigurnosnu provjeru za pristup klasificiranim podacima II. stupnja.